

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosova
Qeveria - Vlada - Government
Zyra e Kryeministrit -Ured Premijera -Office of the Prime Minister
Agjencia e Statistikave të Kosovës - Agencija za Statistike Kosova - Kosovo Agency of Statistics

Serijs 3: Ekonomska statistika

Harmonizovani Indeks Potrošačkih Cena Oktobar 2018

AGJENCIA E STATISTIKAVE TË KOSOVËS
AGENCIJA ZA STATISTIKE KOSOVA
KOSOVO AGENCY OF STATISTICS

Predgovor

Agencija za Statistiku Kosova (ASK) je počela da objavljuje Indeks Potrošačkih Cena (IPC) od septembra 2002.do meseca decembra 2014, dok od januara 2015. godine je harmonizovan prema međunaronom konceptu i objavljuje se kao Harmonizovani Indeks Potrošačkih Cena (HIPC). Prikupljanje potrošačkih cena počelo je u maju 2002.godine koji se smatra bazni mesec. Dok, od januara 2016.godine Harmonizovani Indeks Potrošačkih Cena (HIPC) na osnovu preporuka Eurostata objavljuje se sa baznom godinom 2015 = 100. Cene se prikupljaju od 10 do 20 svakog meseca u 14 opština na Kosovu.

ASK od septembra 2002.godine je objavila mesečne IPC-HIPC, i četrnaest publikacija na godišnjoj bazi (2004 - 2017).

Ova publikacija sadrži Harmonizovani Indeks Potrošačkih Cena na Kosovu na mesečnom nivou januar 2010 – Oktobar 2018, godišnji prosek 2010-2017 (2015 = 100), mesečne i godišnje promene potrošačkih cena u procentima, grafička prikazivanje, tabela za specifičnim težinama, indeks za Oktobar 2018, mesečne promene potrošačkih cena u procentima (Oktobar 2018 / Septembar 2018) i godišnje promene potrošačkih cena u procentima (Oktobar 2018 / Oktobar 2017) za grupe i podgrupe prema COICOP-u, tabelu sa prosečnim cenama za neke reprezentativne stavke i metodologiju obračuna indeksa potrošačkih cena.

Objašnjenje za korisnike podataka

Pošto, vremenske serije Indeksa Potrošačkih Cena (IPC) u zemlji, su objavljene sa baznom mesecom Maj 2002 = 100 za period maj 2002 - decembar 2015. Dok, od januara 2016. godine sa preporukama Eurostata, Indeks Potrošačkih Cena (IPC), odnosno Harmonizovani Indeks Potrošačkih Cena (HIPC) se izračunava sa baznom godinom 2015 = 100 i sve vremenske serije Indeksa Potrošačkih Cena (CPI) u zemlji izračunate su na ovom osnovu i objavljene su 01.06.2018.godine na sajtu KAS-a (u godišnjem publikacijom Harmonizovanog Indeksa Potrošačkih Cena 2002 - 2017). Od januara 2016.godine objavljene su vremenske serije od meseca januara 2010.godine.

Vaše predloge, primedbe i sugestije u vezi ove publikacije možete poslati na elek.adresi E-mail: economic@rks-gov.net

Indeks Potrošačkih Cena (IPC), odnosno Harmonizovani Indeks Potrošačkih Cena (HIPC) je redovna mesečna publikacija.

Publikaciju su pripremili:

Ilir T. Berisha - Direktora Odeljenja
Ibish Asllani - Šef Divizije
Raif Gashi - Viši službenik

Novembar, 2018

Izvršni direktor ASK
Isa Krasniqi

Simboli i skraćenice

IPC	Indeks potrošačkih cena
COICOP	Klasifikacija lične potrošnje po nameni
ABD	Anketa o budžetu domaćinstava
HIPC	Harmonizovani indeks potrošačkih cena
ASK	Agencija za Statistiku Kosova

:	Šifra nije dostupna
0	Manje od polovine korišćene jedinice
-	Nije primenljivo
%	Procenat
W	Statistički ponder (specifična težina)
∅	Prosek

S a d r Ź a j

Strana

Harmonizovani Indeks Potrošačkih Cena za oktobar 2018.godine	5
Tabela 1: Harmonizovani Indeks Potrošačkih Cena (HIPC) Januar 2010 – Oktobar 2018 (2015 = 100) sa mesečnim i godišnjim promenama cena u procentima	6
Grafikon 1: Godišnji Harmonizovani Indeks Potrošačkih Cena po godinama 2010 - 2017 (2015=100)	8
Grafikon 2: Godišnje i mjesečne promjene u procentima HICP-a	8
Tabela 2: HIPC Oktobar 2018 (2015=100 ako nisu pomenuti drugačije), mesečne i godišnje promene cena po grupama i podgrupama prema COICOP-u	9
Tabela 3: Prosečna cena u Eurima za pojedine reprezentativne artikle i usluge	11
Metodologija HIPC	12

Harmonizovani Indeks Potrošačkih Cena za oktobar 2018.godine

Stopa inflacije merena harmonizovanim indeksom potrošačkih cena u oktobru 2018.godine je bila 0.2%, dok godišnja stopa inflacija je bila 1.5%.

Oktobar 2018 / Septembar 2018 0,2%

Ukupan Harmonizovani Indeks Potrošačkih Cena na Kosovu je beležio rast za 0.2 % u oktobru 2018.godine u poređenju sa septembrom 2018.godine. Ovo je uglavnom objašnjeno rastom potrošačkih cena kod podgrupe COICOP-a: Hleb i žitarice (0,7%); Meso (1,3%); Povrće (2,0%); Upotreba opreme za lični prevoz (1,1%)-(rast cena nafte i benzina) sa zajedničkim uticajem ovih podgrupa od 0.4% na HIPC.

Rast je neutralizovan uglavnom padom potrošačkih cena kod podgrupe COICOP-a: Mleko, sir i jaja (-1,3%), voće (-9,0%) sa zajedničkim uticajem ovih podgrupa od -0,2% na HIPC.

Oktobar 2018 / Oktobar 2017 1,5%

Ukupan Harmonizovani Indeks Potrošačkih Cena na Kosovu je beležio rast za 1,5 % u oktobru 2018.godine u poređenju sa oktobrom 2017.godine. Ovo je uglavnom objašnjeno rastom potrošačkih cena kod podgrupe COICOP-a; Hleb i žitarice (1,2%); Meso (4,6%); Povrće (10,7%); Alkoholna pića (3,6%), Duvan (2,8%), Upotreba opreme za lični prevoz (11,4%)-(rast cena nafte i benzina), Usluge prevoza (5.8%)-(rast cena avionskih karata); Ugostiteljske usluge (2,6%) sa zajedničkim uticajem ovih podgrupa od 2,2% na HIPC.

Rast je neutralizovan uglavnom padom potrošačkih cena kod sledećih podgrupa COICOP-a: Voće (-11.7%), Šećer i slatkiši (-7.0%); Mineralna voda, bezalkoholna pića, sokovi od voća i povrća (-1,1%), Električna energija, gas i ostalo gorivo (-6,3%) sa zajedničkim uticajem ovih podgrupa od -0,7% na HIPC.

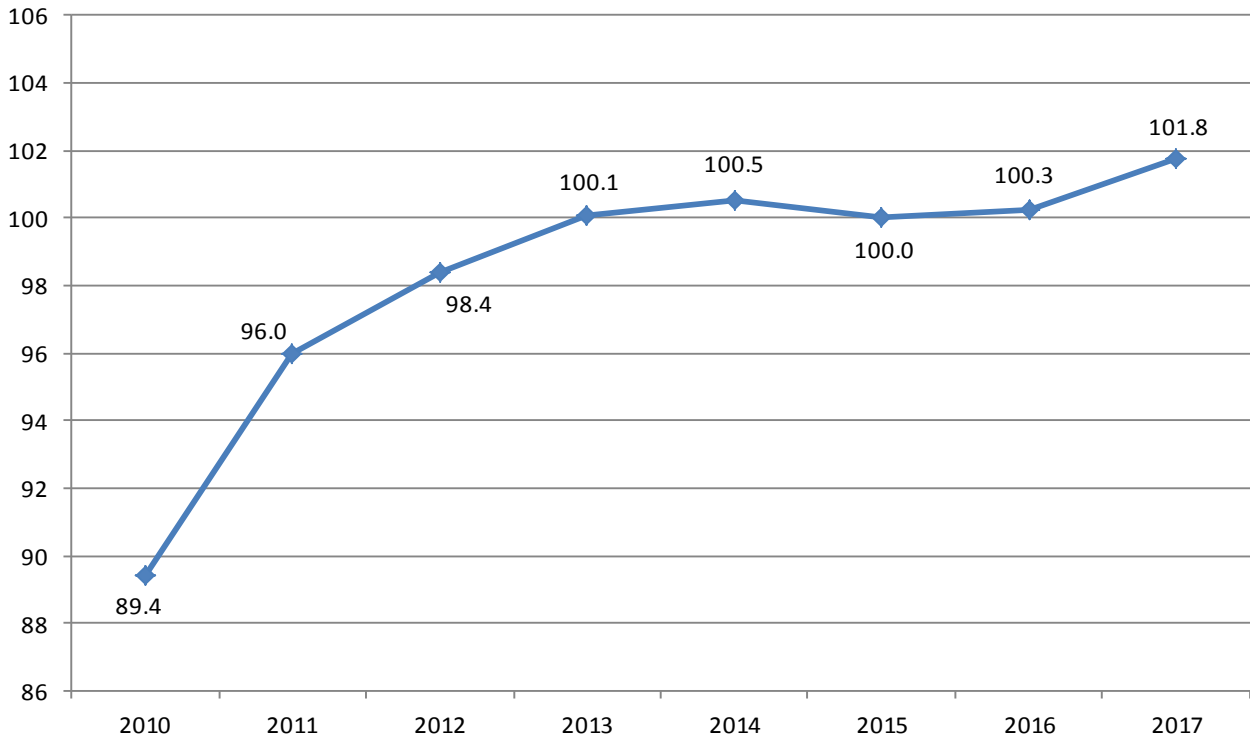
Tabela 1: Harmonizovani Indeks Potrošačkih Cena (HIPC) Januar 2010 – Oktobar 2018 (2015 = 100) sa mesečnim i godišnjim promenama cena u procentima

Godine	Mesec	Indeks (2015 = 100)	Mesečna promena u procentima	Godišnja promena u procentima
2010	Januar	88.0	0.6	0.7
	Februar	88.2	0.2	1.1
	Mart	88.1	-0.1	0.8
	April	87.2	-1.0	1.6
	Maj	87.5	0.3	2.2
	Jun	87.6	0.1	2.2
	Jul	87.9	0.3	2.7
	Avgust	90.5	3.0	6.0
	Septembar	90.8	0.3	6.0
	Oktobar	91.9	1.2	6.0
	Novembar	92.3	0.4	6.2
	Decembar	93.2	1.0	6.5
		Godišnji prosek 2010	89.4	:
2011	Januar	94.5	1.4	7.4
	Februar	96.5	2.1	9.4
	Mart	97.6	1.1	10.8
	April	96.5	-1.1	10.7
	Maj	96.5	0.0	10.3
	Jun	95.7	-0.8	9.2
	Jul	95.2	-0.5	8.3
	Avgust	95.3	0.1	5.3
	Septembar	95.1	-0.2	4.7
	Oktobar	96.2	1.2	4.7
	Novembar	96.2	0.0	4.2
	Decembar	96.5	0.3	3.5
		Godišnji prosek 2011	96.0	:
2012	Januar	97.3	0.8	3.0
	Februar	98.2	0.9	1.8
	Mart	98.3	0.1	0.7
	April	97.6	-0.7	1.1
	Maj	97.6	0.0	1.1
	Jun	97.3	-0.3	1.7
	Jul	97.3	0.0	2.2
	Avgust	98.3	1.0	3.1
	Septembar	99.1	0.8	4.2
	Oktobar	99.9	0.8	3.8
	Novembar	99.5	-0.4	3.4
	Decembar	100.1	0.6	3.7
		Godišnji prosek 2012	98.4	:
2013	Januar	100.7	0.6	3.5
	Februar	100.8	0.1	2.6
	Mart	100.8	0.0	2.5
	April	100.0	-0.8	2.5
	Maj	99.7	-0.3	2.2
	Jun	99.9	0.2	2.7
	Jul	99.6	-0.3	2.4
	Avgust	99.5	-0.1	1.2
	Septembar	99.3	-0.2	0.2
	Oktobar	100.1	0.8	0.2
	Novembar	100.3	0.2	0.8
	Decembar	100.6	0.3	0.5
		Godišnji prosek 2013	100.1	:

Tabela 1: Harmonizovani Indeks Potrošačkih Cena (HIPC) Januar 2010 – Oktobar 2018 (2015 = 100) sa mesečnim i godišnjim promenama cena u procentima (nastavak)

Godine	Mesec	Indeks (2015 = 100)	Mesečna promena u procentima	Godišnja promena u procentima
2014	Januar	100.9	0.3	0.2
	Februar	100.9	0.0	0.1
	Mart	101.1	0.2	0.3
	April	100.3	-0.8	0.3
	Maj	100.2	-0.1	0.5
	Jun	100.3	0.1	0.4
	Jul	100.4	0.1	0.8
	Avgust	100.4	0.0	0.9
	Septembar	100.6	0.2	1.3
	Oktobar	100.7	0.1	0.6
	Novembar	100.4	-0.3	0.1
	Decembar	100.2	-0.2	-0.4
		Godišnji prosek 2014	100.5	:
2015	Januar	100.3	0.1	-0.6
	Februar	100.6	0.3	-0.3
	Mart	100.7	0.1	-0.4
	April	99.9	-0.8	-0.4
	Maj	99.7	-0.1	-0.5
	Jun	99.9	0.1	-0.4
	Jul	99.6	-0.2	-0.8
	Avgust	99.7	0.1	-0.7
	Septembar	99.4	-0.3	-1.2
	Oktobar	100.0	0.6	-0.7
	Novembar	100.1	0.1	-0.3
	Decembar	100.0	0.0	-0.2
		Godišnji prosek 2015	100.0	:
2016	Januar	100.5	0.4	0.1
	Februar	100.7	0.2	0.0
	Mart	100.8	0.1	0.1
	April	99.8	-1.0	-0.1
	Maj	99.6	-0.2	-0.1
	Jun	99.6	-0.1	-0.3
	Jul	99.6	0.0	0.0
	Avgust	99.8	0.2	0.0
	Septembar	99.9	0.2	0.6
	Oktobar	100.9	0.9	0.9
	Novembar	101.0	0.1	0.9
	Decembar	101.3	0.4	1.3
		Godišnji prosek 2016	100.3	:
2017	Januar	102.2	0.8	1.7
	Februar	102.3	0.2	1.7
	Mart	102.3	-0.1	1.5
	April	102.0	-0.3	2.2
	Maj	101.2	-0.8	1.5
	Jun	101.5	0.3	1.9
	Jul	101.3	-0.2	1.7
	Avgust	101.5	0.2	1.7
	Septembar	101.6	0.1	1.7
	Oktobar	101.8	0.2	0.9
	Novembar	101.8	0.1	0.9
	Decembar	101.8	0.0	0.5
		Godišnji prosek 2017	101.8	:
2018	Januar	102.0	0.2	-0.2
	Februar	102.3	0.3	0.0
	Mart	102.4	0.1	0.1
	April	102.4	0.0	0.4
	Maj	102.2	-0.2	1.0
	Jun	102.3	0.1	0.8
	Jul	102.5	0.2	1.2
	Avgust	103.0	0.4	1.5
	Septembar	103.1	0.1	1.4
	Oktobar	103.3	0.2	1.5

Grafikon 1: Godišnji Harmonizovani Indeks Potrošačkih Cena po godinama 2010 - 2017 (2015=100)

Grafikon 2: Godišnje i mjesečne promjene u procentima HICP-a

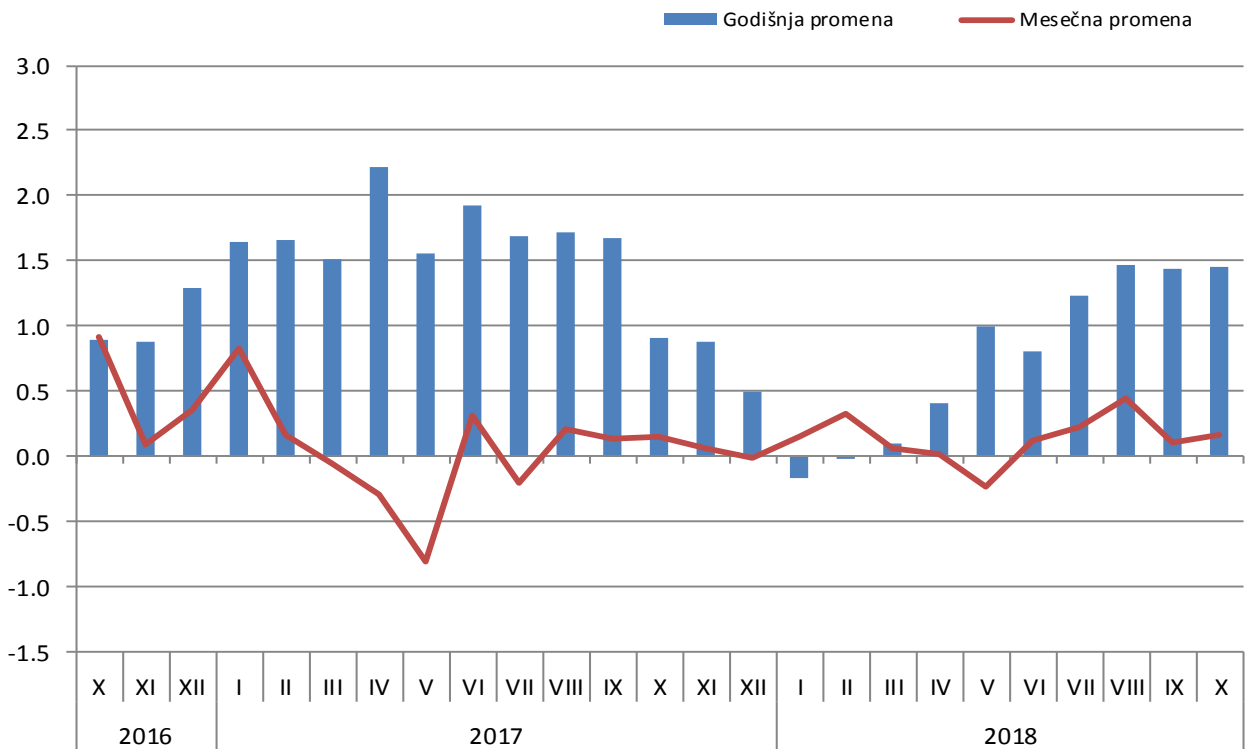

Tabela 2: HIPC Oktobar 2018 (2015=100 ako nisu pomenuti drugačije), mesečne i godišnje promene cena po grupama i podgrupama prema COICOP-u

COICOP	Grupe i podgrupe	Ponderi 2018 u %	X - 2018 2015=100	X - 2018 IX- 2018	X - 2018 X - 2017
00	Ukupan HIPC	1000.0	103.3	0.2	1.5
01	Ishrana I bezalkoholna pića	397.9	102.7	0.1	1.4
01.1	Ishrana	339.4	102.5	0.1	1.8
01.1.1	Hleb i žitarice	101.1	100.8	0.7	1.2
01.1.2	Meso	105.8	107.2	1.3	4.6
01.1.3	Riba	2.6	103.9	-0.6	0.7
01.1.4	Mleko, sir i jaja	51.5	104.4	-1.3	0.2
01.1.5	Ulje i maslo	7.0	102.7	-0.1	-2.0
01.1.6	Voće	18.3	90.7	-9.0	-11.7
01.1.7	Povrće	31.4	95.0	2.0	10.7
01.1.8	Šećer, slatko, med, čokolada i slatkiši	13.8	104.9	-0.1	-7.0
01.1.9	Prehrambeni proizvodi	7.9	102.0	-0.5	-0.1
01.2	Bezalkoholna pića	58.5	104.5	-0.1	-0.5
01.2.1	Kafa, čaj i kakao	11.3	114.4	0.8	1.8
01.2.2	Mineralna voda, bezalkoholna pića, sokovi od voća i povrća	47.2	101.8	-0.3	-1.1
02	Alkoholna pića, duvan	57.3	115.8	0.7	3.2
02.1	Alkoholna pića	25.8	111.2	1.7	3.6
02.2	Duvan	31.5	119.5	0.0	2.8
03	Odeća i obuća	38.7	103.3	0.1	-0.1
03.1	Odeća	30.2	103.0	0.0	0.6
03.2	Obuća	8.5	103.7	0.1	-2.5
04	Stanovanje, voda, struja, gas i ostalo gorivo	72.9	99.4	0.4	-3.2
04.1	Akuelno plaćanje za stanovanje	5.5	97.5	0.0	-0.3
04.3	Održavanje i sređivanje sredine	8.8	102.1	0.1	1.5
04.4	Snabdevanje vodom i razne usluge vezane za mesto stanovanja	13.3	98.0	0.0	2.6
04.5	Električna energija, gas i ostalo gorivo	45.3	97.6	0.6	-6.3
05	Nameštaj, oprema za domaćinstvo I uobičajeno održavanje kuće	83.3	101.1	0.0	-0.2
05.1	Nameštaj i aparatura, tepisi, staze i zastirači za pod	19.4	99.6	0.2	-2.1
05.2	Tekstil za domaćinstvo	2.9	100.8	-0.4	-1.7
05.3	Oprema za domaćinstvo	15.2	97.8	0.7	-2.6
05.4	Staklarija, kuhinjski pribor i ostala sredstva	12.5	104.2	-0.9	1.0
05.5	Kućni i vrtlarski alati i oprema	14.6	103.1	0.0	1.7
05.6	Robe i usluge za uobičajeno održavanje domaćinstva	18.7	101.9	-0.2	1.6

Tabela 2: HIPC Oktobar 2018 (2015=100 ako nisu pomenuti drugačije), mesečne i godišnje promene cena po grupama i podgrupama prema COICOP-u (nastavak)

COICOP	Grupe i podgrupe	Ponderi 2018 u %	X - 2018 2015=100	<u>X - 2018</u> IX- 2018	<u>X - 2018</u> X - 2017
06	Zdravstvo	27.1	102.8	0.0	-0.3
06.1	Medicinski proizvodi, uređaji i oprema	16.4	102.8	0.0	-0.4
06.2	Ambulantske usluge	9.7	103.1	0.0	-0.2
06.3	Bolničke usluge	1.0	100.0	0.0	0.0
07	Transport	151.1	107.0	0.3	6.5
07.1	Kupovina automobila	52.3	98.6	0.1	-0.6
07.2	Upotreba opreme za lični transport	76.3	112.2	1.1	11.4
07.3	Transportne usluge	22.5	110.4	-2.0	5.8
08	Sredstva za komunikaciju	36.9	97.8	0.2	-0.8
08.1	Poštanske usluge	2.6	104.6	0.0	0.0
08.2	Telefonska i telefaks oprema	4.5	84.9	1.7	-6.6
08.3	Telefonske i telefaks usluge	29.8	99.8	0.0	0.1
09	Rekreacija i kultura	47.2	97.0	0.2	-1.4
09.1	Audio-vizuelna i fotografska oprema, i za obradu informacija	12.3	87.7	-0.1	-3.5
09.2	Ostala dugotrajna oprema za rekreaciju i kulturu	2.5	102.1	0.3	-0.1
09.3	Ostali predmeti i oprema za rekreaciju, vrtove i kućne ljubimce	9.7	101.9	0.0	0.1
09.4	Kulturne usluge i za rekreaciju	6.3	100.5	0.0	-0.2
09.5	Novine, knjige i kancelarijski materijal	11.9	98.5	0.3	-0.9
09.6	Organizovani Odmori	4.5	100.0	1.7	-2.8
10	Obrazovanje	10.1	99.7	0.0	-1.0
11	Restorani i hoteli	27.9	104.6	-0.3	2.6
11.1	Ugostiteljske usluge	24.1	105.2	-0.4	2.6
11.2	Usluge stanovanja	3.8	102.7	0.0	3.0
12	Razne robe i usluge	49.6	102.3	0.3	0.8
12.1	Lična nega	14.9	102.2	0.5	0.8
12.3	Lični predmeti	12.9	102.7	0.5	2.3
12.4	Socijalna zaštita	1.0	107.7	0.0	1.5
12.5	Osiguranje	8.2	102.3	0.0	-0.3
12.6	Finansijske usluge	9.2	101.0	0.0	0.0
12.7	Ostale usluge	3.4	99.9	0.0	-0.7

Tabela 3: Prosečna cena u Eurima za pojedine reprezentativne artikle i usluge

Kod	Artikli	Jedinica merenja	X 2017	IX 2018	X 2018
101	Pirinač	1 kg	1.34	1.31	1.33
102	Pšenično brašno	1 kg	0.40	0.40	0.41
103	Beli hleb	500g	0.29	0.29	0.29
111	Goveđe meso bez kosti	1 kg	6.36	6.89	7.03
112	Teleće meso	1 kg	7.22	7.44	7.76
114	Pileće meso	1 kg	2.65	2.65	2.67
131	Mleko (Tetrapak)	1 lit	0.88	0.89	0.89
133	Jogurt	1 lit	0.90	0.88	0.87
137	Jaja	30 kom	2.58	2.57	2.42
141	Jestivo ulje	1 lit	1.09	1.02	1.01
153	Banane	1 kg	0.94	0.98	0.98
161	Krompir	1 kg	0.35	0.50	0.49
162	Paradajz	1 kg	0.83	0.95	1.01
163	Pasulj	1 kg	2.45	2.36	2.35
167	Paprika neljuta	1 kg	0.87	1.06	1.21
175	Šećer	1 kg	0.84	0.64	0.65
192	Mlevena kafa	1 kg	7.89	8.02	8.06
193	Čaj	1 kg	7.69	8.00	8.10
195/1	Prirodna voda bez gasa	1.5 lit	0.31	0.30	0.30
204	Pivo	0.5 l	0.64	0.65	0.65
215	Cigare – Ronhill	1 pako	1.61	1.63	1.63
217	Cigare – Marlboro	1 pako	2.51	2.59	2.59
416	Električna struja (bez fiksnog troška)	1 kwh	0.06	0.06	0.06
418	Ogrevno drvo	1 m ³	40.34	36.79	37.37
701	Benzin	1 lit	1.05	1.19	1.21
702	Dizel	1 lit	1.02	1.18	1.20

Metodologija HIPC

HIPC Kosova koji je proizveden od Agencije za statistiku Kosova (ASK), izračunavan je po metodama Harmonizovanog indeksa potrošačkih cena (HIPC). Eurostat je HIPC definisao kao evropski standard za indekse potrošačkih cena. Izračunati indeksi i njihovi rezultati predstavljaju se pomoću *Klasifikacije lične potrošnje po nameni* (COICOP), poznatij kao Međunarodna klasifikacija koja potrošnju deli na niže nivoe, grupe i klase proizvoda. Pomoću COICOP-a, ASK je izvršila podelu potrošnje na 92 klase (četvorocifreni nivo), dalje na 410 proizvoda (osnovni agregat). ASK je definisao težinu za svaki agregirani element i svakog meseca snima cene za svaki osnovni agregat.

Svakog meseca HIPC se računa u dva koraka:

1. Osnovni indeks (pokazatelji za elementarne agregate) računa se po formuli neponderisane geometrijske sredine (Jevon -a)
2. Indeksi viših nivoa, uključujući sam IPC, računaju se vađenjem prosečnih elementarnih indeksa po formuli ponderisane aritmetičke sredine (Lesperov tip- *Laspeyres*)

Osnovne agregirane težine bazirane su na procene troškova godišnje potrošnje. ASK za 91 klase potrošnje vrši procenu troškova godišnje potrošnje iz Ankete o Budžetu Domaćinstava (APD) i Nacionalnih Računa (NR), težine u okviru klasa dolaze iz unutrašnjih izvora ASK-a. Specifične težine od januara 2013. godine bile su bazirane u procenama podataka Ankete o potrošnji domaćinstava (APD) i Nacionalnih Računa (NR), koji se odnose na 2012.godinu, dok od meseca januara 2015.godine, ažurirani specifični podaci bazirani su na podacima Nacionalnih Računa (NR) i Ankete o Budžetu Domaćinstava (ABD) koji se odnose na 2013.godinu. Od januara 2016.godine specifične težine artikala i usluga usklađena prema E-COICOP-u (preporuke EUROSTAT-a) su bazirane na podacima Nacionalnih Računa (NR) i Ankete o Budžetu Domaćinstava (ABD) koji se odnose na 2014.godinu. Od januara 2017.godine specifične težine artikala i usluga bazirane su samo na podacima Nacionalnih Računa (NR) 2015.godine. Ažuriranje težina svake godine obezbeđuje da HIPC odražava aktuelne trendove potrošnje. Od januara 2018.godine specifične težine artikala i usluga baziraju se na podacima Nacionalnih Računa (NR) 2016.godine. Ažuriranje težina svake godine obezbeđuje da HIPC odražava aktuelne trendove potrošnje.

Sve kupovine novcem napravljene u zemlji (unitar zemlje) od strane sektora domaćinstava su definisane su kao ukupni troškovi godišnje potrošnje. Ova definicija odgovara kategoriji NR tz. *Monetarna finalna potrošnja domaćinstava (HFMC)* i podrazumieva to da težine treba da uključuju vrednost potrošnje sopstvenih proizvoda i troškove stanovanja samog vlasnika. Do meseca decembra 2014. Težine su uključile troškove samo za rezidentne potrošače, dok počev od januara meseca 2015. Uključuju se i troškovi za nerezidentne potrošače.

Da bi se procenile mesečne promene cena, osoblje ASK-a prikuplja cene za izvestan broj specifičnih proizvoda (često nazvana tržišna korpa) odabrane kao predstavnici osnovnih agregata. Cilj je da se obavi snimanje svih cena, upravo istih proizvoda svakog meseca; kada nije moguće snimati jednu cenu, onda procedure računanja treba primeniti sa oprezom da se izbegne pristrasan rezultat.

Snimatelji podataka pri ASK-u, na sedam regionalnih centara, prikupljaju preko 6800 cena u periodu od 10 - 20. u mesecu. Oni prikupljaju cene u hipermarketima, prodavnicama, uslužnim preduzećima, pijacama i drugim prodajnim mestima u četrnaest opština na Kosovu:

- Đakovica
- Gnjilane
- Istok
- Mitrovica
- Peć
- Kamenica
- Orahovac
- Podujevo
- Priština
- Prizren
- Suha Reka
- Uroševac
- Vučitrn
- Kačanik

Osoblje glavne kancelarije ASK-a u Prištini vrši snimanje cena za proizvode, kao što je struja, voda, poštanske i telekomunikacione usluge, kao i železničkog saobraćaja.

Osnovni Indeksi

Elementarni indeks za jedan mesec je jednak njegovom indeksu prethodnog meseca pomnožen razlikom snimljene cene za jedan mesec, izračunat iz prikupljenih cena. ASK koristi formulu geometrijske sredine (ili Jevona) za izračunavanje jednomesečnu promenu: stopa geometrijske sredine tekućeg meseca u geometrijskoj sredini prikupljenih cena za prethodni mesec..

Osnovni indeks e za mesec m

$$I_e^m = I_e^{m-1} \times \left[\left(\prod_{i=1}^{n_e} p_i^m \right)^{1/n_e} / \left(\prod_{i=1}^{n_e} p_i^{m-1} \right)^{1/n_e} \right] \quad I_e^0 \equiv 100$$

I_e^m = Indeks cene za osnovni agregat e za mesec m

I_e^{m-1} = Indeks cene za osnovni agregat e za mesec $m-1$

p_i^m = Cena za stavku i u mesecu m

p_i^{m-1} = Cena za stavku i u mesecu $m-1$

n_e = Broj prikupljenih cena za osnovni agregat e

Indeksi najvišeg nivoa

NaKosovu, HIPC indeksi prvo se izračunavaju u grupama (elementarnih agregata), a zatim se oni kombinuju za dobijanje ukupnog HIPC.

Indeksi višeg nivoa ponderisani su aritmetičkom sredinom osnovnih indeksa. Za IPC, korišćena je formula Young-a do meseca decembra 2013, težine su deo neregulisanog ponderisanja za troškove u periodu. Od januara 2014.godine, za kalkulaciju indeksa korišćena je formula Lowe-a, težinama koje su deo težina perioda troškova, koje se ažuriraju promenama cena. (Formula Lowe-a je slična sadašnjoj formuli *Laspeyres-a*).

Obe formule, Young-ova i Lowe-va, su aritmetičke sredine ponderisane težinama koje su deo troškova/potrošnje, i obe su vrste formule *Laspeyres-ovog indeksa*. Trenutno za HIPC se koristi Lowe-va formula za indekse, čije su težine deo troškova tokom ponderisanog perioda 2010. Nove težine iz podataka NR i ABD-a iz 2012.godine su uvedene od januara 2014.godine. IPC je prešao na izračunavanje indeksa prema *Lowe-voj formuli*; (težine su bile deo troškova u 2012.godini izračunate promenama cena u decembru 2013.godine, od januara meseca 2015.godine primenjene su nove težine iz podataka NR i ABD-a iz 2013.godine, izračunate sa promenama cena u decembru 2014.godine: Od januara 2016 specifične težine baziraju se u podacima iz Nacionalnih Računa (NA) i Ankete o Budžetu Domaćinstava (ABD) 2014, izračunate sa promenama cena u decembru 2015.godine. Od januara 2017 specifične težine artikala i usluga baziraju se na podacima iz Nacionalnih Računa (NA) 2015.godine, izračunate sa promenama cena u decembru 2016.godine. Od januara 2018 specifične težine artikala i usluga baziraju se na podacima iz Nacionalnih Računa (NA) 2016. godine izračunate sa promenama cena u decembru 2017.godine.

Težine Indeksa

Young-ova formula meri osnovne agregate u okviru grupa

$$w_{e,g}^b = \frac{x_e^b}{\sum_{e=1}^{k_g} x_e^b} \quad \sum_{e=1}^{k_g} w_{e,g}^b = 1$$

$w_{e,g}^b$ = težina za osnovni agregat e unutar grupe g u ponderisanom periodu b

x_e^b = troškovi za osnovni agregat e u ponderisanom periodu b (trenutno $b = 2012$)

k_g = broj osnovnih agregata u grupi g

Young-ova formula meri grupe u ukupnom IPC

$$w_g^b = \frac{\sum_{e=1}^{k_g} x_e^b}{\sum_{g=1}^h \sum_{e=1}^{k_g} x_e^b} \quad \sum_{g=1}^h w_g^b = 1$$

w_g^b = težina za grupu g u ponderisanom periodu b

h = broj grupa u IPC

Lowe-va formula meri osnovne agregate unutar grupa

$$w_{e,g}^b = \frac{x_e^b \times a_e^{b \rightarrow v}}{\sum_{e=1}^{k_g} (x_e^b \times a_e^{b \rightarrow v})} \quad \sum_{e=1}^{k_g} w_{e,g}^b = 1$$

$w_{e,g}^b$ = težina za osnovni agregat e unutar grupe g u periodu b (primenljivo od Januara 2014, $b = 2012$)

$a_e^{b \rightarrow v}$ = faktor za podešavanje težina za osnovni agregat e

$$a_e^{b \rightarrow v} = I_e^v / \frac{1}{12} \left(\sum_{m=Jan}^{Dec} I_e^{m/b} \right)$$

I_e^v = Indeks cene za osnovni agregat e za mesec v

(primenljivo od Januara 2014, $v =$ Decembar

2013)

$I_e^{m/b}$ = Indeks cene za osnovni agregat e u mesecu m u godini b

Lowe-va formula meri grupe u ukupnom HIPC

$$w_g^b = \frac{\sum_{e=1}^{k_g} (x_e^b \times a_e^{b \rightarrow v})}{\sum_{g=1}^h \sum_{e=1}^{k_g} (x_e^b \times a_e^{b \rightarrow v})} \quad \sum_{g=1}^h w_{e,g} = 1$$

Indeksi za grupe viših nivoa

$$I_g^m = \sum_{e=1}^{k_g} w_{e,g}^b * I_e^m \quad I_e^0 = 100$$

za većinu stavki period **0** je Maj 2002. ,
ali je drugačiji za stavke koje su stupile na neki kasniji datum

Ukupan HIPC

Ukupni harmonizovani indeks potrošačkih cena je ponderisana aritmetička sredina indeksa za grupe. U IPC se koristi *Young-ovu* formulu, ali od januara 2014. godine promenjen koristeći Lowe-vu formulu.

Budući da grupe imaju različite baze indeksa (većina za bazu imaju 2002 = 100, ali grupe dodate kasnije imaju drugačiju bazu), indeksi za grupe moraju, sa novim bazama preći na zajednički period, koji je mesec **v** (prethodni mesec pre primene novih pondera)

$$HIPC^m = HIPC^v \times \sum_{g=1}^h w_g^b \times \frac{I_g^m}{I_g^v} \quad HIPC^0 = 100$$

HIPC^m = Harmonizovani Indeks potrošačkih cena za mesec **m**

v = prethodni mesec pre primene novih pondera (trenutno **v** = Decembar 2017)

